

Fredag 10. november 1989

Hva er sant?

DEBATT NATIONEN

Av Arne Stornes

Så har den eiendommelige «Elverumsfullmakta» igjen komme inn fra mørke. Kjell Fjærtøft har i sin nye bok forknytt at «fullmakta» aldri har eksistert. Fjærtøft er slett ikke den første som har hevdet dette, men straks er NTB ute: Jo da, fullmakta er entydig slått fast av norske historikere og statslærde, Høyesterett og senere storting.

En dristig påstand! Entydigheten og enstemmigheten kan bare opprettholdes ved at seriøs forskning ikke aksepteres.

Ordsiftet om Hambros forskjellige formuleringer på Elverum ble avsluttet av stortingsmann Førre: «Når regjeringen etter Grunnloven har en slik fullmakt, så trenger den ikke en ny.» Denne klare konklusjon er ubegrenset råderett over liv og død, når det uomtvistelig ble gitt en fullmakt, men det var en fullmakt til 8 navngitte menn, som skulle være et rådgivende organ for regjeringen når Stortinget ikke var samlet. Det må være fullstendig galt å hevde at Stortinget enstemmig ga regjeringen en ubegrenset råderett over liv og død, når det uomtvistelig ble gitt en fullmakt til en komité på 8 representanter, 2 fra hvert av de største partiene.

Stortingsmann Wright ga allerede i London justisminister Terje Wold beskjed om det feilaktige at regjeringen i sine provisoriske anordninger henviste til en Elverumsfullmakt. Ja, til og med Hambro mente, ifølge Frede Castbergs dagbok 18.-23. februar 1945, at regjeringen Nygaardsvold i eksil skulle trekkes til ansvar for sin overskridelse av den provisoriske anordningsmyndighet. (Spor i vår nære historie side 68-71).

For øvrig: hadde regjeringen virkelig fått en «generalfullmakt» av Stortinget 9. april, ville det ha vært en grov svikt av utenriksministeren å erklære overfor den tyske utsending dr. Bräuer 10. april at regjeringen Nygaardsvold var villig til å gå av for å komme til en ordning med tyskerne. Det ville jo ha betydd at «fullmakta» hadde blitt overlatt i tyskernes varetekt.

Utenriksminister Koht har så sent som i 1957 gitt klart uttrykk for at noe Elverumsfullmakt har aldri eksistert.

Det må være håp om at de virkelige forhold i det lange løp ikke kan skjules eller forties.

Litteratur: Stornes: Spor i vår nære historie (1988). Sataniske glør (1989).

NATIONEN

Onsdag 6. desember 1989

Det stenografiske referat

DEBATT

Av Arne Stornes

Nylig har det vore seminar om okkupasjonstida på Hamar. Det som først og fremst kom i sentrum for diskusjonen, var naturligvis denne «Elverumsfullmakta» frå 9. april 1940.

Fleire og fleire er klar over at det er ei syndig propagandaplate, men korleis kan ein gjere noe med det? Forskarane vik unna. Kven vil våge å gå mot heile maktapparatet: Mennene som vann krigen?

Godtruande journalistar gjentar og gjentar etter de impliserte: Det stenografiske referat viser at Stortinget gjorde enstemmig vedtak. Det hjelper ikkje at stortingsmenn og statsråder protesterer. Det var enstemmig vedtak, akkurat som eit vedtak i Kina.

Mitt spørsmål er: Kven er det som har ansvaret for det stenografiske referatet frå stortingsmøtet i Elverum? Det må være mulig, og det må være eit krav, å få oppgitt personer og namn. Forholdet er nemlig at det var ingen stortingsreferent til stades under møtet! Derfor har da heller ikkje Norsk Lovtidende 9. mai 1940 noen kunngjering om dette. Det er først 15. august at Norsk Lovtidende og regjeringa har fått nyss om eit

«Stortingsvedtak (på Elverum) som en enstemmig gir regjeringa fullmakt til å gjøre alle vedtak som er påkrevd for å vareta rikets interesser inntil Stortinget – etter samråd med regjeringa og presidentskapet – kan bli kalt sammen på ny».

Som historieforskar kan eg ikkje godta fusk. Fusk eller svindel som har vore avgjerande for terror, liv og død for eit stort antall kvinner og menn.

Det «stenografiske referat frå Elverum» er laga, utforma eller sanksjonert, etter krigen. I det lange løp kan slik framferd ikkje halde seg.

Ettersom Nationen ikkje våger å nemne bøkene mine, må eg få lov til å vise interesserte til: Spor i vår nære historie, side 62-71.

For å gjøre mitt innlegg nå om denne særdeles viktige saken kortest mulig, så viser jeg til min artikkel i bladet «SAM-

«Elverumsfullmakten»

Av Ragnar S., Grude

I Gjøvikavisen SAMHOLD finner man 8. april 1989 et par notiser som likesom skal minne OLA NORDMANN om den såkalte «Elverumsfullmakten» fra 9. april 1940. Denne omtales som om den skulle være et faktum! Ja fremdeles!! Etter hele 49 år... Et falsum fra første stund!!!

Mange stortingsrepresentanter fra 1940-Stortinget på Elverum i april dagene 1940, har bestridt denne fullmaktens eksistens og legalitet, men tilsynelatende til ingen nytte. Det er «hamre» mye på denne saken i etterkrigstid, og det vil vel måtte å bli å hamre på den ennå i en god tid framover. De «betalte» historikere, de som engang begynte å skrive historie før de egentlig kjente til den sanne historie, som historikeren Halvdan Koht sa: «dei skriv berre historier», sa han. Og denne historikeren Halvdan Koht jeg nevner her, han er identisk med utenriksministeren som førte dialogen med tyskeren Bräuer på Victoria Terrasse morgenen den 9. april 1940, og seinere på Elverum. Ja, jeg sier det for ordens skyld...

Den daværende utenriksministeren, og også historiker-professoren i et par menneskealdre, han forteller til meg 14. april 1957 en god del om det som skjedde bl.a. på Elverum den 9. og 10. april 1940. *Alt sammen er å gjenhøre på et lydbåndopptak i min besittelse!* Koht forteller at det fra C. J. Hambro ble fremlagt flere forslag til en fullmakt for regjeringen dersom... «Det var noko Hambro kom drassande med, dei var vraka alle i hop avdi dei var ikkje turvande!»

DET HAR ALDRI HADDE ALDRI HAR EKSISTERT NOEN «FULLMAKT» FRA ELVERUM!

FUNNSLIV» av 1989, og understreker at det ikke er bare den daværende utenriksministeren Halvdan Koht, men også nestor-historikeren i verdenssammenheng blant historikere, Halvdan Koht, som med stor indignasjon taler inn på mitt lydbånd - min stue - at «fullmakta» ho eksisterer ikkje! Det var noko Hambro kom drassande med! Og samstundes berører Koht inngående Kong Haakon's «NEI», - som heller ikke er noe «NEI» sagt av ham. «Det er ei myte, dét at kongen skal ha sagt noko «Nei»!... han sa i det heile ikkje noko...»

Men, les hva jeg skrev i «Samfunnsliv», og hva Arne Stornes har skrevet i boka si: SPOR I VÅR NÆRE HISTORIE. Da får du vite mere «nvtb»

Juli 1989
107591